

FAAFINTA

RASMIGA

الرسمية



الجريدة

**DAWLAD PUNTLAND EE SOOMALIA**  
**لولاية أرض بونت الصومال**

Sanadka 18-aad. Garowe . 25 Agoosto 2016.

Lam.8

Faafinta bil walba soo baxda

جريدة الشهرية

**Qaybt Faafinta Rasmiga ah ee Madaxtooyada Dawladda Puntland**

Qiimuhu waa Sh.So 10,000 rukun walba . Sanadkii waa Sh.So 170,000 dalka gudihiisa, dalka dibaddiisa Sh.So 500,000 rukunka la waydiisto, waqtiga loo gooyay wuxuu ka bilawdaa 1-da January. Qiimaha qoritaan F.R halkii sadar iyo wixii ka yar waa Sh.So 3,000, rukunka iyo qoritaanka waxaa la waydiistaa qeybta maamulka Faafinta rasmiga ah. Lacagta waxaa lagu bixinayaa xafiiska canshuuraha barriga ee wasaaradda maaliyadda.

**TUSMADA**

**Qaybta Koowaad**

**Sharciga Ururada samafalka aan dawliga ahayn ee puntland.**

**Qaybta labaad**

**Xeer**

**Waxba ma leh**

**Qeybta Saddexaad**

**Talooyin, Isgaarsiin, Ogaysiis, Iidheh IWM.**

**Waxba ma leh**

***Sharci Lr.3. 25/8/2016, kuna saabsan Sharciga Ururada Samafalka aan dawliga ahayn ee puntland.***



**PUNTLAND STATE OF SOMALIA**

**Sharci Lr.3. ee 24 Agoosto 2016, kuna saabsan sharciga Ururada samafalka aan dawliga ahayn ee puntland.**

Madaxweynaha Dawladda Puntland

Markuu arkay: Dastuurka Dawladda Puntland qodobkiisa 80-aad;

Markuu arkay: Ansixinta Golaha Wakiilada Puntland ee Summad XGGW/DPL/53/ 2016 ee 15/8/2016;

Markuu tixgeliyey: Muhiimadda xeerkani u leeyahay Dawladda Puntland.

**Wuxuu soo saaray**

Xeerkan soo socda:

**Qodobka 1-aad**

Golaha Wakiiladu waxay ansixiyeen Sharciga Ururada Samafalka aan dawliga ahayn ee puntland;

**Qodobka 2-aad**

Nuqulada asalka ah (Original) waxaa lagu kala keydinayaa Xafiiska Madaxweynaha, Xafiiska Xoghayaha Guud ee Baarlamaanka iyo Xafiiska Garyaqaanka Guud ee DPL.

**Qodobka 3-aad**

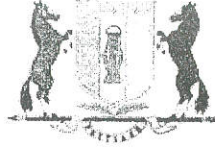
Dhaqangalka Sharcigani wuxuu noqonayaa marka Madaxweynuhu saxiixo, laguna soo saaro faafinta rasmiga ah ee Dawladda Puntland.

  
Dr. Cabdiweli maxamad Cali Gaas.  
Madaxweynaha Dawladda puntland.

DAWLADDA PUNTLAND

EE SOOMAALIYA

GOLAHA WAKIILADA



ولاية بونت لاند الصومال

مجلس النواب

Xafiiska Guddoomiyaha

Office of the Speaker

Ref:- XGGW/DPL/ 53 /2016

Isniin, Garoowe

Date:- 15/08/2016

Ku:- Madaxweynaha DPL

Garoowe

Ujeedo:- Ansixinta Xeerka Ururada Samafalka aan dawliga ahayn ee Puntland

**Guddoommiyaha Golaha Wakiilladdu:-**

MARKUU ARKAY:-

Dastuurka DPL Qodobadiisa 64-aad

MARKUU ARKAY:-

Soo gudbinta Madaxweyne ku xigeenka DPL **MWK/DPS/535/2015 ee Dec 03-2015** kuna saabsanayd Xeerka ururada Samafalka aan dawliga ahayn ee Puntland.

MARKUU TIXGELIYEEY:-

Baahida loo qabo Ansixinta Xeerka ururada Samafalka aan dawliga ahayn ee Puntland.

MARKUU DHEGAYSTAY:-

Doodii iyo Go'aankii Golaha Wakiilladu ku Ansixiyey kalfadhiga 37-aad fadhiga 16-aad **31/07/2016**. Xeerka ururada Samafalka aan dawliga ahayn ee Puntland. .

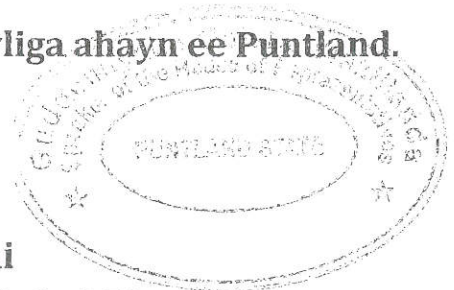
**WUXUU GUDDOOMIYEEY:-**

**Ansixinta Xeerka ururada Samafalka aan dawliga ahayn ee Puntland.**

Allaa Mahad Leh

**Md. Axmed Cali Xaashi**

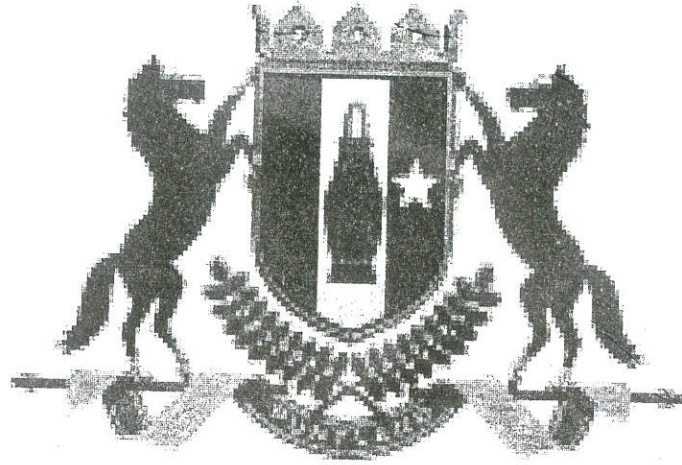
**Guddoomiyaha Golaha Wakiillada DPL.**



Tell:- +252 90 7799977

Email: [haashi7999@gmail.com](mailto:haashi7999@gmail.com), [parliamentspeaker@gmail.com](mailto:parliamentspeaker@gmail.com), [puntlandparliament@gmail.com](mailto:puntlandparliament@gmail.com)





**DAWLADDA PUNTLAND EE SOOMALIYA**

**XEERKA URURADA SAMAFALKA EE AAN DAWLIGA AHAYN  
EE PUNTLAND**

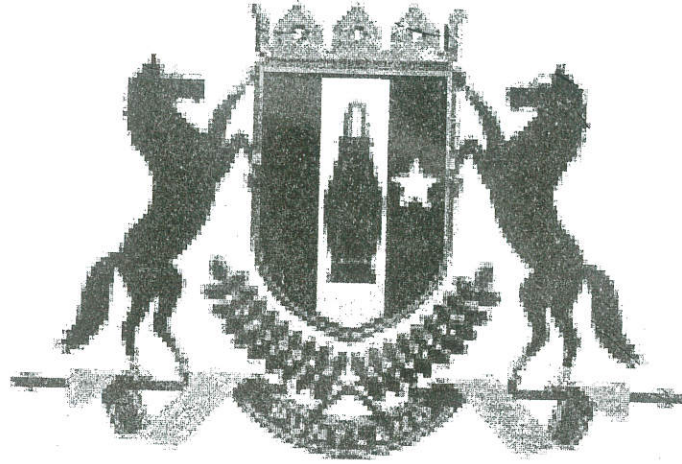
**August, 2016**

## CUTUBKA 1AAD: QODOBO GUUD

### QODOBKA 1AAD: ERAY BIXIN

Haddii aan si kale loogu sheegin nuxurka xeerkan, erayadan waxa loola jeedaa sidan hoos ku qoran

1. **“Urur aan Dawli Ahayn” (USDA)** waxa loola jeedaa shakhsiyaad iskood isku diray ama isu abaabulay ama isu-bahaystay, kana madax-bannaan dhaqdhaqaaq siyaasadeed, dhax-dhexaad ah, oo aan macaash doon ahayn. kuwaas oo noqon kara heer Caalami, Qaran, Gobol, Degmo iyo tuulo.
2. **“Ururrada aan Dawliga ahayn ee Waddaniga ah (USDAW)** waxa loola jeedaa Ururrada Waddaniga ah ee ka diiwaan gashan Dawladda Puntlad kana hawl gala dalka.
3. **“Ururrada aan Dawli ahayn ee Caalamiga ah (USDAC)”** waxa loola jeedaa Ururrada aan Dawliga ahayn shisheeye ee ka sharciyeysan wax kabadan hal dal oo shisheeye.
4. **“Aan Macaash-doon ahayn”** Waxa loola jeedaa ka durugsan dheefsasho ama faa’iido shakhsi- ahaaneed, waxase jiri kara shaqaale mushahaaraysan ama leh dhaqdhaqaaq dakhli-abuurineed oo faa’iidadeeda lagu celin doono horumarinta bulshada iyadoo loo maraayo wax-qabadka Ururrada aan Dawliga ahayn (USDA).
5. **“Ka madax-bannaan dhaqdhaqaaq siyaasadeed”** Waxa loola jeedaa ururradu inaanay raadsan awood siyaasadeed isla markaana aanay u ololeyn xisbiyo siyaasadeed.
6. **“Wasiir”** Waxaa loola jeeda Wasiirka Qorsheynta iyo Xiriirka Caalamiga DPL.
7. **“Wasaarad”** Waxa loola jeedaa Wasaaradda Qorsheynta iyo Xiriirka Caalamiga DPL.
8. **“Agaasimaha Guud”** waxaa loola jeedaa Agaasimaha Wasaaradda Qorshaynta iyo Caalamiga DPL.
9. **“Diiwaan”** waxaa loola jeedaa diiwaanka lagu keydiyo Xogaha Ururrada aan Dawliga Ahayn.
10. **“Diiwaan-geliye”** waxaa loola jeedaa Shaqaale Dowladeed oo loo xilsaaray soo saarista shahaadooyinka diiwaan-gelinta Ururrada aan Dawliga ahayn
11. **“Dalladda Ururrada”** waxaa loola jeedaa urur doonaya in uu dhamaan ururada aan dawlaga ahan ee waddaniga ah dallad qura wada hoos keeno



**DAWLADDA PUNTLAND EE SOOMALIYA**

**XEERKA URURADA SAMAFALKA EE AAN DAWLIGA AHAYN  
EE PUNTLAND**

**August, 2016**

## CUTUBKA 1AAD: QODOBO GUUD

### QODOBKA 1AAD: ERAY BIXIN

Haddii aan si kale loogu sheegin nuxurka xeerkan, erayadan waxa loola jeedaa sidan hoos ku qoran

1. **“Urur aan Dawli Ahayn” (USDA)** waxa loola jeedaa shakhsiyaad iskood isku diray ama isu abaabulay ama isu-bahaystay, kana madax-bannaan dhaqdhaqaaq siyaasadeed, dhex-dhexaad ah, oo aan macaash doon ahayn. kuwaas oo noqon kara heer Caalami, Qaran, Gobol, Degmo iyo tuulo.
2. **“Ururrada aan Dawliga ahayn ee Waddaniga ah (USDAW)** waxa loola jeedaa Ururrada Waddaniga ah ee ka diiwaan gashan Dawladda Puntlad kana hawl gala dalka.
3. **“Ururrada aan Dawli ahayn ee Caalamiga ah (USDAC)”** waxa loola jeedaa Ururrada aan Dawliga ahayn shisheeye ee ka sharciiyeysan wax kabadan hal dal oo shisheeye.
4. **“Aan Macaash-doon ahayn”** Waxa loola jeedaa ka durugsan dheefsasho ama faa’iido shakhsi- ahaaneed, waxase jiri kara shaqaale mushahaaraysan ama leh dhaqdhaqaaq dakhli-abuurineed oo faa’iidadeeda lagu celin doono horumarinta bulshada iyadoo loo maraayo wax-qabadka Ururrada aan Dawliga ahayn (USDA).
5. **“Ka madax-bannaan dhaqdhaqaaq siyaasadeed”** Waxa loola jeedaa ururradu inaanay raadsan awood siyaasadeed isla markaana aanay u ololeyn xisbiyo siyaasadeed.
6. **“Wasiir”** Waxaa loola jeeda Wasiirka Qorsheynta iyo Xiriirka Caalamiga DPL.
7. **“Wasaarad”** Waxa loola jeedaa Wasaaradda Qorsheynta iyo Xiriirka Caalamiga DPL.
8. **“Agaasimaha Guud”** waxaa loola jeedaa Agaasimaha Wasaaradda Qorshaynta iyo Caalamiga DPL.
9. **“Diiwaan”** waxaa loola jeedaa diiwaanka lagu keydiyo Xogaha Ururrada aan Dawliga Ahayn.
10. **“Diiwaan-geliye”** waxaa loola jeedaa Shaqaale Dowladeed oo loo xilsaaray soo saarista shahaadooyinka diiwaan-gelinta Ururrada aan Dawliga ahayn
11. **“Dalladda Ururrada”** waxaa loola jeedaa urur doonaya in uu dhamaan ururada aan dawliga ahan ee waddaniga ah dallad qura wada hoos keeno



### QODOBKA 2AAD: ULAJEEDOYINKA XEERKAN:

1. Inu u dhiiri-geliyo sidii Ururadda Samafalka ee aan Dawliga aheyn, si hufan oo mug-leh uga qeyb-qaadan lahayeen, horumarka dalka.
2. In laga dhigo ururada ha'yado sharci ah (legal Personality).
3. In la isku duwo hawlaha horumarka ee ay ururada Bulshada ee aan Dawliga aheyni qabtaan si loo waafajiyo qorshaha Dawladda Puntland iyo siyaasadda dalka ee ku wajahan Horummarka Dalka.
4. In la dhiirigeliyo ururo bulsho oo xoog ah oo madax banaan.

### QODOBKA 3AAD: CIDA LAGU DHAQAYO XEERKAN

1. Xeerkan waxaa lagu maamulayaa ururada samafalka madaxa bannaan ee aan Dawliga ahayn , isla markaana isugu jira wadani iyo caalami, kuwaas oo aan macaash doon ahayn ( nonprofit organizations).
2. Xeerkan ma saamaynayo hay'adaha Qaramada Midoobay, kuwa xirfadeed ama mihnadeed, iyo Ururada bulsho ee aan hawlhoodu la xiriirin arrimaha samafalka.

### CUTUBKA 2AAD: MABAAD'DIIDA HAWLGALADA USDA

#### QODOBKA 4AAD: MABAAA'IIDA USDA

Mabaa'diida asaaska u ah ha'yadaha ka hawlgala Puntland waa kuwa soo socda:-

1. **Kala sooc la'aan:** waa in aysan jirin kala faquuq noocu doono ha ahaade sida in qofka lagu takooro qomiyad ama qabiilka uu yahay, siyaasada uu raacsan yahay ama mabda diineed ee uu xambaarsan yahay, curyaanimo ama jinsiga lab iyo dhedig
2. **Xisaab celin hufnaan ku dheehantahay** oo loo sameeyo dhammaan daneeyeyaasha kala duwan sida deeq-bixiyayaasha, bulshada mashruuca ka faa'iidayta iyo maamulka dawliga ah.
3. **Dhisida awooda gudaha** iyadoo la higsanayo aragtida ah in kama dambaysta la gaaro isku filnaansho looga maarmo macaawinooyinka dibada ah.
4. **Mashaariicda saamayn wanaagsan oo waarta leh** si bulshadu uga faa'iidaysto mustaqbalka.
5. Mashaariicda iyo adeega loo qabanayo bulshada waa in ay ku dhisan yihiin baahiyaha iyo mudnaanta lagu muujiyey qorshaha Puntland.
6. Waa in heerarka kala duwan ee fulinta mashruuca la adeegsada hababka ka qaybgalka bulshada iyo Dawladda?

## **QODOBKA 5AAD: DOORKA WASAARADA QORSHAYNTA IYO XIRIIRKA CAALAMIGA**

1. Wasaaradda Qorsheynta iyo Xiriirka Caalamiga ah ee Dawladda Puntland ayaa uga wakiil ah Dawladda PL Diiwaan-gelinta, Maamulka iyo Isku-dubaridka ururrada aan Dawliga ahayn ee wadaniga, shisheeye ama Caalamiga ah.
2. Waxay masuul ka tahay kala doorashada goobta ama goobaha hawlgalka ee Ururku ka hawl geli karaan, waxayna ku salaynaysaa baahiyaha gobolada iyo degmooyinka dalka oo dhan iyadoo la raacayo qorshaha guud ee horumarineed, si la isugu dheelli-tiro horumarinta bulshada - taas oo lagala tashan doono Ururka ka hawl gelaya iyo hay'adda dawladeed ee ay khusayso.
3. Waxay u taagan tahay bar-kulan isgaarsiineed oo u dhexeeya xukuumadda Puntland iyo Ururradaas. Dhammaan heshiisyada dhex mara Wasaaradaha iyo Ururradaas, waxa nuqul laga siinayaa Wasaaradda.
4. Waxay Mas'uul ka tahay ku kala jihataynta mashaariicda hay'adaha dawladeed ee ay khusayso.
5. Waxay Qiimayn ku samaynaysaa mashaariicda ay wadaan ururada aan dawliga ahayn heer qaran iyadoo u soo ban-dhigaysa war-bixinnada qiimeynta ay Wasaaraddu ku samaysay hawlhooda si loo saxo wixii khaldan.
6. U fududeynta sameynta canshuur-dhaaf soo dejinta agabka xafiisyada iyo qalabka mashaariicda laga fulinayo dalka gudihisa.
7. Waxay u fududeynaysaa soo-gelidda Puntland iyo deganaansho qaanuuni ah (legal residence) khubarada shisheeye ee Ururradaas aan Dawliga ahayni uga baahan doonaan fulinta mashaariicdooda, iyadoo la waafajinayo xeerka shaqaalaha rayidka ah.
8. Waxay masuul ka tahay xog-siinta, tilmaamidda iyo hawlaha isu-duwineed ee Ururrada Caalamiga/shisheeye/Waddaniga ah ee dalka ka hawl gala
9. Waxay Masuul ka tahay Dejinta iyo soo saarista xeer-nidaamyada, wareegtooyinka, hagayaasha iyo amaradda lagu maamulayo USDA
10. Waxay masuul ka tahay fududaynta bixinta canshuuraha shaqaalaha USDA, baabuurta, guryaha iyo qandaraasyada iyadoo la raacayo shuruucda dawladeed ee arimahaas khusaysa.
11. Ururada aan dawliga ahayn uma baahna diiwaangelin Gobol ama mid wasaarad kale, Wasaaradda Qorsheynta oo keliya ayaa shaqadaa iska leh
12. Waxay Masuul ka tahay Hawlaha kale ee sharcigu u xilsaaro

## **QODOBKA 6AAD DOORKA HAY'ADAHA KALE EEDAWLADDEED AY KU LEEYIHIIN USDA**

1. Ka qaybgalka fulinta mashaariicda ay wadaan USDA iyadoo la raacayo heshiiska ay wadagaleen.
2. La socoshada hawlaha maalinlaha ah ee ay wadaan USDA ee khusaysa hay'adaas dawladeed.
3. U tilmaamida baahida bulsho iyo mid hay'adeed iyadoo la raacayo qorsha guud ee dalka iyo kan hay'ada dawladeed.

4. Heshiis la gelida USDA heer mashruuc.
5. Ka qaybgalka la xisaabtanka iyo qiimaynta lagu samaynayo USDA ee la shaqeeya
6. U fududaynta shaqooyinka USDA heer gobol, degmo iyo tuulo.

#### **QODOBKA 7AAD: WAAJIBAADKA URURADDA AAN DAWLIGA AHAYN**

Urur kasta oo aan dawli ahayn oo si xeerkan waafaqsan lagu diiwaangeliyo waa:

1. In uu ixtiraamo, dhaqamada suuban iyo diinta umadda Puntland
2. Barnaamijyada Ururrada Samafalka aan dawliga aheyn ee Caalamiga ahi waa inay la jaan- qaadaan qorshaha guud ee horumarineed ee Puntland.
3. In hantidiisa, kharashkiisa, dakhligiisa uu u adeegsadaa oo keliya ujeedadiisa macaash raadis la'aanta oo shuruucda dalka waafaqsan.
4. In dhammaan hawlihiisu noqdaan kuwo hufan oo isla xisaabtan leh, waana in uu si caqligal ah u bixiyaa mushaharada/gunnooyinka shaqaalaha, kirooyinka guryaha/gaadiidka iyo kharashaadka maamul iyo wax soo iibsi, si uu u kasbado kalsoonida dadwaynaha.
5. Hay'adaha samafalku waa in ay canshuurta ka jaran shaqaalahooda fududeeyaana canshuurta qandaraasyada ay bixiyaan, guryaha iyo gadiidka ay isticmaalan, waana in ay marka hore wasaaradaha qorshaynta iyo Maaliyada qoraal ahaan ula wadaagaan xisaabta canshuurta ka dibna u bixiyaan si waafaqsan sharciga.

#### **QODOBKA 8AAD: ARRIMAHA KA REEBAN URURADA AAN DAWLIGA AHAYN**

Ururada aan Dawliga ahayn, waxaa ka reeban:

1. Ka qaybgalka hawlaha siyaasadeed iyo ololayaasha Doorashooyinka ee si gaar ah loo gacansiinayo urur ahaan, urur/xisbi siyaasadeed ama musharax/musharaxiin doorasho siyaasadeed
2. Kicin, abaabul, gacansiin qalalaase, iska hor imaad gacan ka hadal leh ama dagaalo iyo ka qaybqaadasho hawlo ciidan ama tababaro ciidan.
3. Keenid, soo dejin, samayn, ka ganacsi hub iyo waxyaabaha qarxa ama ku lug lahaansho falal argagixiso ama burcadnimo.
4. Ku hawlanaan ama caawin soo saaris, beerasho, safayn, dhoofin, soo dejin, kaydin, ka ganacsi, haysasho, isticmaal ama qaybin maandooriye.
5. In loo isticmaalo dhaqaalaha iyo hantida ururka, wax kasta oo lid ku ah danaha Puntland, ciqiidada diimeed, anshaxa bulshada, caafimaadka, xasiloonida dalka ama wax kasta oo ku wajahan qabyaalad iyo takoor.
6. In dhaqaalaha iyo hantida ururka loo adeegsado hawlo ganacsi.
7. Waxaa ka reebban Madaxda iyo shaqaalaha USDA qaadashada iyo ku lug-lahaanshaha qandaraasyada uu bixiyo ururka uu u shaqeeyo ama madaxda ka yahay.
8. Bixinta xogta ururka taas oo si gaar ah cidid uga faa'iidaynayso
9. Fal kasta oo kale oo ay reebeen shuruucda Puntland.

**CUTUBKA 3AAD: ASAASKA IYO DIIWAAN-GELINTA USDAW**  
**QODOBKA 9AAD XAFIISKA DIIWAANGELINTA USDA**

1. Wasaaradda Qorshaynta iyo Xiriirka Caalamiga ah waxay yeelanaysaa xafiis qaabilsan diiwaangelinta ururada aan Dawliga ahayn.
2. Masuulka waaxdan wuxuu noqonayaa diiwaangeliye ee ururada aan Dawliga ahayn
3. Diiwaangeliyaha waxaa lagu dooranayaa iyadoo loo marayo hab tartan si waafaqsan xeerarka shaqaalaha Rayidka ah Qodobkiisa 5-aad.

**QODOBKA 10-AAD XILALKA IYO WAAJIBAADKA DIIWAANGELIYAHA**

Xilalka iyo waajibaadka diiwaangeliyaha waxay noqonayaan kuwan soo socda:

1. Inuu ururiyo dhammaan xogaha looga baahan yahay USDA si loo diiwaangeliyo
2. In uu diiwaangeliyo ururada aan dawliga ahayn.
3. In uu hayo, xafido, ilaaliyo diiwaanka guud ee ururada aan Dawliga ahayn
4. in uu isku xiro, xiriiriyo Wasaaradda iyo ururada aan Dawliga ahayn.
5. In uu ururiyo warbixinaha iyo qorshayaasha ururada aan dawliga ahayn.

**QODOBKA 11AAD: DIIWAANKA URURADA AAN DAWLIGA AHAYN**

1. Waxaa la abuurayaa diiwaan guud oo lagu ururiyo dhammaan ururada aan Dawliga ahayn ee xeerkani nidaaminayo.
2. Diiwaanka guud waxaa qayb-qayb loogu diiwaangelinayaa Ururada aan dawliga ahayn ee wadaniga ah, ururada aan Dawliga ahayn ee shisheeye, Ururada aan Dawliga ahayn ee Caalamiga ah iyo Dalladaha Ururada.
3. Diiwaanka waxaa la gelinayaa ururka marka shahaadada la siinayo
4. Diiwaanka guud waxaa loo xirayaa sanad sanad, iyadoo lagu xusayo diiwaanka taariikhda la diiwaangeliyay ururka.
5. Ururka aan dawliga ahayn ee sanadka dhexdiisa laga laalo shahaadada ama lagala noqdo shahaadada, waxaa laga saarayaa diiwaanka magaciisa, iyadoo la xusayo sababta laalista ama kala noqoshada, marka ay dhamaato mudada cabasho ama la diido cabashadiisa haddii shahaadadiisa lagaga laalay si xeerkan waafaqsan.
6. Ururka laga hakiyo shahaadada sanadka dhexdiisa ama laga qaado talaabo kale oo anshax-marin waxaa lagu xusayaa diiwaanka hakintaa ama talaabada kale ee anshax-marin ee laga qaatay.

**QODOBKA 12AAD XOGTA LA GELINAYO DIIWAANKA URUR KASTA**

Ururka aan Dawliga ahayn ee loo diiwaangeliyo si xeerkan waafaqsan, waxaa lagu qorayaa diiwaanka waxyaabahan:

1. Magaca ururka aan Dawliga ahayn
2. Xaruntiisa, xafiisyada laamihiisa, cinwaankiisa, Guddida hogaamiya iyo Agaasimaha fulinta ama cidda u dhiganta qaab-dhismeedkiisa iyo ciwaanadooda.

3. Waxyaalaha uu ka shaqeeyo, degaanka uu ka hawlgalo
4. Hay'adaha, Wasaaradaha ama ururada uu la shaqeeyo
5. Dalka ama dalalka kale ee uu ka diiwaangashan yahay
6. Lambarka shahaadada iyo taariikhda diiwaangelinta
7. Muddada shahaadada diiwaangelinta
8. Iyo macluumaad kasta oo kale oo lama huraan ah.
7. Urur walba oo aan dawli ahayn oo loo diiwaangeliyo si xeerkan waafaqsan wuxuu yeelanayaa fayl lagu kaydiyo macluumaadkiisa.
8. Wasaaradda qorsheyntu waxay hubinaysa ujeedooyinka urur kasta oo aan dawli ahayn si loo hubiyo in aysan khilaafsanayn xeerkan iyo heshiisyada caalamiga ah.

### **QODOBKA 13AAD: ASAASKA URUR AAN DAWLI AHAYN OO WADANI AH**

1. Sarkaalka diiwaangelinta qaabilsan waa in uu sameeyaa faylal iyo diiwaanno kala duwan oo ay kala leeyihiin ha'yadaha caalamiga, kuwa wadaniga iyo Daladaha ururada aan dawliga ahayn.
2. Waa in uu Diiwaangeliyaha u soo qortaa codsi ay ku qeexan tahay:
  - b. Magaca ururka, xarfaha loo soo gaabiyo (markay jiraan), xarunta iyo laamaha ururka (markay laamo jiraan), Magacyada xubnaha asaasayaasha ururka, cinwaanka ururka oo ay ku jiraan teleefoonno iyo mareegta ururka
  - t. Ujeedada ururka iyo wadaaga/wadaagyada uu ka shaqaynayo
    - a. Degaanada uu ka hawlgelayo
    - b. Xubnaha Guddida Hogaaminta iyo xubnaha maamulka
  - j. Codsiga diiwaangelinta waa in uu ku saxeexan yahay masuulka ugu sareeya hay'ada ama cid uu awood u siiyey.
  - x. Codsiga diiwaangelinta lagu dalbanayo waa in ay weheliyaan:
    - i. Faahfaahin kooban oo khuseysa magaca iyo astaanta ururka
    - ii. Rasiidka bixinta cashuurta diiwaangelinta
    - iii. Waana in la siiya shahaado diiwangalin cadaynaysa in uu ka hawlgali karo Puntland oo dhan.
  - kh. Hay'adaha la diiwaangasho waa in ay ahaadan kuwo magacooda ku qaadi kara masuuliyadda sharci ahaaneed
  - d. Shahaadada diiwaangelinta waxaa bixinteeda iska leh Wasaaradda qorsheynta waana in ay waafaqdaa xeerkan.

### **QODOBKA 14 AAD: Xeerhoosaadka Ururka**

Xeerka ururka aan Dawliga ahayn waa in ay ku qeexan yihiin:

1. Magaca rasmiga ah ee Ururka oo aan hore loogu diiwaangelin urur hore oo aan Dawli ahayn, shirkad ama cid kale.
2. Hadafka, ujeedada iyo hawlaha Ururka
3. Tirada xubnaha asaasayaasha, haddii lagu biiri karo hab-raaca loogu biiri karo iyo habka la isaga saari karo.

4. Hab-raaca doorashada Golaha/Guddida hogaaminta iyo luminta xubinimada Golaha/Guddida hogaaminta.
5. Sida shirarka loo qabanayo
6. Awoodaha iyo masuuliyadaha shirwaynaha (marka uu jiro) iyo Golaha/Guddida hogaaminta.
7. Habka Doorashada, xulashada ama magacaabista Maamulka ururka iyo awoodaha maamulka.

#### **QODOBKA 15AAD: OGOLAANSHAHA & DIIDMADA DIIWAANGELINTA**

1. Diiwaangeliyuhu markuu helo codsiga diiwaangelinta ee ururka, wuxuu hubinayaa in dhammaan shuruudaha ku sheegan xeerkan uu buuxiyay, isagoo marka uu u arko lama huraan qaada talaabooyinkan:
  - i. In uu dalbado soo dhamaystir macluumaad ama dukumenti ka dhiman
  - ii. In uu dalbado ama raadiyo caddaymo dheeraad ah
2. Diiwaangeliyuhu markuu hubiyo in shuruudaha xeerkan dhamaystiran yihiin, macluumaadka loo soo gudbiyayna xaqiiq yihiin, wuxuu u gudbinayaa Agaasimaha guud iyo agaasime waaxeedyada shaqadoodu la xiriirto , codsiga oo ay ku lifaaqan yihiin, dhammaan macluumaadka uu ka helay codsadaha, warbixin koobaysa wixii uu talaabooyin qaaday ama xog dheeraada ku helay baaristiisii oo ay weheliyaan talooyinkiisa.
3. Wasaaradu, markay hesho macluumaadka faqrada Zaad, waxay go'aan ka qaadanaysa jawaabna ka bixinaysaa codsiga diiwaangelinta ee ururka. Wasaaradu waxay ansaxinaysaa in la siiyo diiwaangalin ka dib marka ay hubiso in :
  - i. In Ururku uu buuxiyay shuruudaha xeerka ku qeexan,
  - ii. In Dhammaan macluumaadkiisu dhab yahay
  - iii. In uu soo gudbiyey xog dhamaystiran
4. Wasaaradu waxay diidaysa ansaxinta diiwangalinta haddii ay hubsato:
  - i. in Ururku uusan buuxin shuruudaha xeerka
  - ii. in xogta uu soo gudbiyey ururku aysan dhab ahayn

#### **QODOBKA 16AAD: ASAASKA DALLADAHA IYO BAH-WADAAGTA**

1. Dalad ama bah-wadaag ururo aan Dawli ahayn oo wadani ah waxaa aasaasi kara ugu yaraan 5 urur oo wadani ah oo diiwaangashan oo shaqeeya, kuwaas oo ka wada shaqeeya hal qayb (sector) ama u adeegga koox bulsho oo gaar ah, sida haweenka, Naafada, dhallinyarada, dadka laga tirada badan yahay Iwm. ama uu jiro hadaf guud oo mideeya ama aag juquraafiyadeed oo ay ka wada hawl galaan
2. Dalad ama dan-wadaag waxaa loo abuuri karaa ujeedo ah:
  - i. Kobcinta iyo dhismaha kartiyeed ee Ururada ku bahoobay
  - ii. Isu-duwida, qiimaynta, kormeerka iyo tayaynta hawlaha iyo barnaamijyada ay ururadaasi fuliyaan
  - iii. Difaacidda iyo u ololaynta ururada ku bahoobay Dallada ama bah-wadaagta

- iv. Xalinta khilaafyada bahoobayaasha dhexdooda iyo khilaafka xubnaha dallada ama bah- wadaagta iyo hay'adaha la shaqeeya
- v. Fududaynta wada shaqaynta, iskaashiga iyo xiriirka xubnaha dallada ama bah- wadaagta
3. Waa in xubnaha ku bahoobaya Dallada ama dan wadaagta ay qabsadaan shirwayne dhamaan ururada ku bahoobay ergo u soo dirtaan oo ka qayb galaan
4. Shirwaynaha aasaaska Dallad ama Bah-wadaag waa:
  - i. In ergooyinka ka soo qabgelayaa ay sitaan kalsooni qoraal ah oo Ururada ay metelayaan ah
  - ii. In ay goob-joog yihiin Wasaarada Qorshaynta ergo ka tirsan oo goob-joogenimo kaga qaybgelaya iyo Guddida USDA;
  - iii. In uu jiro Xeer-hoosaad ay ku dhisan yihiin oo ku shaqaynayaan oo ergada ururada asaasayaasha intooda badan oo ah tiro aan ka yarayn 5 urur saxeeeen.
  - iv. In ay leedahay ujeedo cad oo xeer-hoosaadka ku qeexan oo loo midoobayo, taas oo waafaqsan tilmaamaha faqrada 2aad ee Qodobkan
  - v. In la isugu doortaa jagooyinkiisa iyo xilalkiisa si dimoquraadi ah oo muuqata (transparent)
  - vi. In jagooyinka iyo xilalka la isugu doortaa urur ahaan ee aanay is dooran shakhsiyaad

#### **QODOBKA 17AAD: DIIWAANGELINTA DALLADAHADA USDAW**

Ogolaansho la'aanta, diiwaangelinta, racfaanka go'aanka diidmada diiwaangelinta iyo dib u eegistiisa ee Dalladaha iyo bahwadaagta Ururada aan Dawliga ahayn ee wadaniga ah waxaa loo raacayaa tilmaamaha qodobada 15aad ee xeerkan.

#### **QODOBKA 18AAD: ISKU BIIRID AMA MIDAW LABA AMA KA BADAN OO USDAW**

1. Laba Urur Samafal aan dawli ahayn oo wadani ah ama ka badan oo diiwaangashan way isku tagi karaan ama way midoobi karaan;
2. Ururka cusub ee ka dhashay midawga ku xusan faqrada hore, dib ayaa loo diiwaangelinayaa, ka dib marka diiwaangeliyuhu, isagoo la tashaday Agaasimaha guud hubiyo in midawga cusub qaab sharciga waafaqsan loo sameeyay, iyadoo diiwaangelintii ururadii hore ee midawgu saameeyay laga saarayo diiwaanka
3. Ururada kala baxa mid walba wuxuu qaadayaa masuuliyadda sharci ahaan loogu leeyahay.
4. Urur kuma wareejin karo masuuliyadihii saarna shirkad faa'iido samaynaysa.

#### **QODOBKA 19AAD: SHARCIYEYNTA DAN-WADAAGTA**

1. Waxa la sharciyayn doonaa Dallad/kulan urureed oo ay leeyihiin Ururrada aan Dawliga ahayn ee Waddaniga ahi oo hadda ka dib loogu yeeri doono "Dan-wadaagta Ururrada aan Dawliga ahayn ee Waddaniga ah".
2. Dan-wadaagtu waxay noqon doontaa madal kulmisa Ururadaas oo looga jeedo isu-duwidda iyo wada shaqaynta dhammaan Ururrada aan Dawliga ahayn ee

Waddaniga ah ee ka hawl-gala Puntland ~~gudaha~~eeda.

3. Sida loo aasaasayo, doorkeeda shaqo, xuquuqda iyo waajibaadka dan wadaagta, Wasaaradda ayaa ku soo saari doonta siyaasad-nidaamisa.

#### **QODOBKA 20AAD: WAX-QABADKA IYO WAR-BIXINHA USDAW**

1. Urur kasta oo aan Dawli Ahayn oo wadani ah, sannad kasta wuxuu diyaarinayaa war-bixinta wax-qabadkiisa oo faah-faahsan, iyadoo la raacayo qaab-tilmaame war-bixineed oo ay diyaarin doonto Wasaaradda Qorshayntu.
2. Ururrada aan Dawliga ahayn ee Waddaniga ah ee si toos ah uga hela kaalmo dhaqaale deeq- bixiyeyaasha, waxay ku muujin doonaan kaalmadaas ay helaan iyo wixii lagu fuliyey war-bixin- sannadeedkooda ku xusan Qodobkan.

#### **QODOBKA 21AAD: DUKUMINTIYADA ISKU-MAAMULKA**

1. Xeerhoosaadka iyo dukumintiyada kale ee xubnaha asaasayaashu ay u gudbiyeen Diiwaan- geliyaha wakhtigii la samaynayay codsiyada Diiwaan-gelinta ama kuwo ka danbeeyay Dastuurka iyo dukumintiyada loo gudbiyay Diiwaan-galiyaha waxay noqon doonaan dukumintiyada lagu salayn doono xukunka ama go'aan-qaadashada lagu kala saarayo – haddii muran yimaaddo.
2. Ma jiri doono Urur aan Dawli ahayn oo hawl-geli doona ama fulin doona hawlahooda si ka hor imanaysa dukumintiyadooda ay u soo gudbiyeen Diiwaan-geliyaha.

#### **QODOBKA 22AAD:HAWL-GALKA URURRADA**

1. Ururka aan Dawliga Ahayn ee u diiwaan-gashan si waafaqsan xeerkan waxa uu xaq u leeyahay in uu bilaabo wax-qabadkiisa, kuwaasoo ay ka mid yihiin dhaq-dhaqaaq mashaariiceed oo waxtar u leh bulshada iyo sameyn ilo wax-soo saar ku jiheysan joogteynta wax-qabadka Ururka iyo barnaamijyada loo fulinaayo bulshada isla markaana waafaqsan shuruucda dalka.
2. Dakhli-abuur kasta oo ku jihaysan joogtayta hawlaha ururka waa in ay ka muuqataa warbixin sanadeed loo soo gubinyo wasaaradda qorsheynta sida ku xusan qodobka 20-aad ee xeerkan

#### **QODOBKA 23AAD: OGEYSIINTA BEDELAADDA XEERHOOSAADKA USDA**

1. Isbedal kasta oo Xeerhoosaadka lagu sameeyo oo ah beddelaad saameyn ku leh ujeedooyinkii hore ee Ururka ama magac, ama magacyo masuuliyiin xafiis, waxa lagu war-gelinayaa Diiwaan- geliyaha si qoraal ah.
2. Ogeysiinta la siiyo Diiwaan-geliyaha waxa wehelin doona:



- b) Nuqulka go'aanka la gaaray oo ay saxeexaan mas'uuliinta awoodda u leh sida ku cad Xeerhoosaadkooda.
- t) Nuqulka Shahaadadda Diiwaan-gelinta haddii qodobada xeerhoosaadka Ururka ee la beddelay ay saameyn ku leeyihiin ujeedooyinka hore ee Ururka.
- j) Diiwaan-geliyuhu ka dib marka uu helo ogeysiinta waxa uu:
  - i. Gelinayaa Diiwaanka dhammaan waxyaabaha la beddelay sida lagu soo gudbiyay ogeysiiska;
  - ii. Bixin doonaa Shahaado cusub oo diiwaan-gelineed – markii loo baahdo
  - iii. Ka saarayaa Diiwaanka wixii isbeddel lagu sameeyey.

## **CUTUBKA 4-aad: URURADA AAN DAWLIGA AHAYN EE CAALAMIGA AH**

### **QODOBKA 24AAD: DIIWAANGELINTA USDAC**

Urur aan Dawli ahayn oo Caalami ahi kama shaqayn karo, kamana fulin karo mashaariic iyo barnaamijyo samafal ama horumarineed Deegaanadda Puntland, haddii aanu Dawladda Puntland uga diiwaangashanayn si xeerkan waafaqsan.

### **QODOBKA 25AAD: SHURUUDAHA DIIWAANGELINTA USDAC**

Ururka aan Dawliga ahayn ee Caalamiga ah ee dalbanaya diiwaangelin, waa in uu buuxiyaa shuruudahan:

1. Waa in uu arji codsi diiwangelin oo ay soo saxeexeen xubnaha asaasayaasha ama cid si sharci ah uga wakiil ah, u soo gudbiyaa Diiwaangeliyaha Guud
2. Waa in uu si rasmi ah uga diiwaangashan yahay dalkiisa, xafiis shaqeeyana ku leeyahay
3. Waa in uu dalkiisa ama dalal kale ka fuliyay mashaariic la xiriira qaybaha uu ruqsada u dalbaday,
4. Waa in uu ka haystaa deeqbixiye aan dalka deganayn heshiiska iyo dhaqaalaha mashruuc ama mashruucyo uu dalka ka fulinayo Waa in codsigiisa diiwaangelinta ay weheliyaan:
  - i. Ruqsada diiwaangelintiisa ee dalkiisa;
  - ii. Dukumintiga xogta urureed/hay'adeed (Profile), oo ay ku qeexan yihiin ujeeddada ururka, qaab-dhismeedka ururka iyo maamulkiisa, Xarunta guud ee xafiiskiisa halka uu yahay iyo cinwaankiisa dalka, Sharciyeyntiisa waddanka uu asal-ahaan ka soo jeedo, Dalalka kale ee uu ka shaqeeyo, xiriirka uu la leeyahay;
  - iii. Nuqul ka mid ah xeerhoosaadka ururka oo ay ku caddahay wadaagaha/wadaagayaasha (sector/sectors) ee uu ururku ka hawl geli doono;
  - iv. Miisaaniyadda dhaqaale ee uu dalka gelinaayo;
  - v. Qorshe-sannadeedkiisa, iyo guud ahaan ilihiisa dhaqaale;
  - vi. Cinwaanka iyo meesha uu ku yaallo xafiiska xarunta u ah Ururka;
  - vii. Caddayntii bixinta Ajuurada diiwaan-gelinta;

- viii. Qoraal cadayn ah, oo ay bixisay Wasaarada Arrimaha dibeda u qaabilsan dalkiisa ama Safaarada dalkiisa ee PL ugu dhaw oo ay ku cadaynayaan jiritaankiisa, wax-qabadkiisa iyo in ay masuul ka yihiin wixii ka yimaada;
- ix. Taariikh-nololeedka (CVs) iyo shahadada shaqaalaha ka shaqeyn doona Puntland iyo sababta loogu baahan yahay iyo caddayn dembi-la'aneed oo uu wadankiisa ka sito;
- x. Taariikh-nololeedka(CVs) asaasayaasha, sawirradooda iyo caddayn dembi-la'aneed oo wadankiisa ka sita;
- xi. Qorshaha ururka (workplan) ku talo galay in uu ku shaqeynayo oo ugu yaraan sannad ah iyo miisaaniyadda ku baxaysa oo madaxya leh (itemized Budget).
- 5. Waa in mashruuca uu dalka ka fulinayo ujeedooyinkiisa iyo qorshihiisuba waafaqsan yihiin Siyaasadaha, xeerarka iyo qorshayaasha Dawladda Puntland.
- 6. Waa in uu ogolaansho qoraal ah ka haystaa Wasaarada ama hay'ada xukuumadeed ee ku shaqada leh mashruuca ama barnaamijka uu dalka ka fulinayo.
- 7. Waa in uu mashruuca ama barnaamijka ku fulinayo qorshaha Wasaarada ama Hay'ada xukuumada Puntland la tashi kala sameeyo meelaha laga fulinayo.
- 8. Waa in uu ka furanayo Dalka xafiis awood go'aan qaadasho oo buuxda fulinta mashruuca iyo ogolaanshaha kharashkiisa leh.

#### **OODOBKA 26AAD: OGOLAANSHAHA & DIIDMADA DIIWAANGELINTA USDAC**

1. Diiwaangeliyuhu markuu helo codsiga diiwaangelinta ee USDAC wuxuu hubinayaa in dhammaan shuruudaha ku sheegan qodobka hore uu buuxiyay Ururka aan Dawliga Ahayn Ee Caalamiga Ah, isagoo marka uu u arko lama huraan qaadaya talaabooyinkan:
  - i. In uu dalbado soo dhamaystir macluumaad ama dukuminti ka dhiman
  - ii. In uu dalbado ama raadiyo caddaymo dheeraada ah.
  - iii. In uu warbixin ka dalbado ama xog waraysto Wasaaradda ama hay'adda xukuumadeed ee la shaqaynayo Ururka aan Dawliga Ahayn Ee Caalamiga Ah,
  - iv. In uu xiriir la sameeyo masuuliyiin sare ama cida uu deeqda ka soo qaatay ama u balanqaaday ama cid kale oo cadaymo uga baahdo
2. Diiwaangeliyuhu markuu hubiyo in shuruudaha xeerkan dhamaystiran yihiin, macluumaadka loo soo gudbiyayna xaqiiq yihiin, wuxuu u gudbinayaa **Wasaaradda** Ururka aan Dawliga Ahayn Ee Caalamiga Ah, codsiga oo ay ku lifaaqan yihiin, dhammaan macluumaadka uu ka helay codsadhaha, warbixin koobaysa wixii uu talaabooyin qaaday ama xog dheeraada ku helay baaristiisii oo ay weheliyaan talooyinkiisa u gudbinayaa agaasimaha ay khusayso arrintaasu.
3. Agaasimuhu, markuu helo macluumaadka faqrada 2aad, wuxuu soo saarayaa go'aan waafaqsan xeerkan
4. In Ururka aan Dawliga Ahayn Ee Caalamiga Ah, ee diiwaangelinta soo dalbaday uu u qalmo in la diiwaangeliyo marka uu ku qanco:
  - i. In uu buuxiyey shuruudaha xeerka ku qeexan
  - ii. In Dhammaan macluumaadkiisu ay dhab yihiin
  - iii. In Ururka aan Dawliga Ahayn Ee Caalamiga Ah, ee diiwaangelinta soo

dalbaday aanu u qalmin in la diiwaangeliyo, marka ay u cadaato:

- b. In aanu buuxin shuruudihii xeerku u dhigay
- t. In aanay dhab ahayn macluumaadka uu soo gudbiyay
- j. In baaris dheeraada iyo cadaymo kale oo lagu go'aan qaato loo baahan yahay

5. Agaasimaha ay khusayso arrintan marka uu gaaro go'aamada ku qeexan xubnaha ( i & ii) ee faqrada 4aad ee qodobkan, wuxuu go'aankiis ogolaashaha diiwaangelinta ama diidmada u gudbinayaa Agaasimaha guud muddo aan ka badnayn (15) maalmood.
6. Agaasimaha guud muddada ku xusan faqrada 5-aad ee qodobkan dhexdeeda, marka go'aanka Agaasimaha ay khusayso yahay diidmo, wuxuu soo saarayaa go'aan isaga oo la tashanaya wasiirka.
7. Xaalada faqrada 5aad iyo xubinta (j) ee faqrada 4aad, agaasimaha guud wuxuu samaynayaa baadhis, isagoo raacaya talaabooyinka xubnaha faqrada 1aad ee qodobka, dibna u soo saaraya go'aan waafaqsan tilmaamaha ( ii & iii) ee faqrada 4aad ee qodobkan, iyadoo ay markan wasiirku aqbalayo soo jeedinta agaasimaha guud.
8. Markasta oo la ogolaado diiwaangelinta USDAC, waxaa soo jeedinta Agaasimaha guud loo gudbinayaa Wasiirka oo xeer wasiir ku soo saaraya una gudbinaya diiwaangeliyaha oo diiwaangelinaya tilmaamaha ku xusan qodobka 15-aad faqradiisa 3-aad ee Xeerkan.

#### **QODOBKA 27AAD: SHAHAADADA DIIWAANGELINTA**

1. Ururka aan Dawliga Ahayn Ee Caalamiga Ah, marka la diiwaangeliyo, waxaa Diiwaangeliyuhu siinayaa shahaadada diiwaangelinta
2. Shahaadada diiwaangelintu waxaa lagu muujinayaa muddada ay ku dhacayso oo noqonaysa ugu badnaan (1) hal sano.

#### **QODOBKA 28AAD: HESHIISKA HAWL-FULIN**

1. Marka la diiwaan geliyo ka dib ururada Samafalka aan Dawliga aheyn (USDA) ee Caalamiga ah waxay heshiis shaqo (memorandum of understanding) la saxeexanayaan Wasaaradaha, hay'adaha, ururrada iyo xafiisyada kale ee ay khuseyso (partners), nuqul heshiiskaas ahna waxaa loo gudbinayaa Wasaaradda Qorsheynta, iyadoo Diiwaangeliyuhu uu diiwaangelinayo.
2. USDA oo Caalami ah kama bixi karo, waxna kama bedeli karo heshiiska ku xusan faqrada 1-aad, haddiise ay yimaadaan sababo macquul ah oo USDA, wasaaradii ama hay'adii la gashay iyo Wasaarada Qorshaynta ku wada qanceen oo keenaya in heshiiskii hore wax laga bedelo, waxaa dhinacyadu dib u gelayaan heshiis cusub, iyadoo markasta la raacayo tilmaamaha faqrada 1-aad ee qodobkan.

### **QODOBKA 29AAD: CUSBOONAYSIINTA RUQSADA USDAC**

1. USDA ee Caalamiga ah, ee si xeerkan waafaqsan ku diiwaangashanaa ee muddada dhammaadka ruqsadiisa u baahda inuu cusboonaysiiso ruqsadiisa wuxuu ruqso cusboonaysiin ka qaadanayaa Wasaaradda Qorshaynta.
2. Mudada ruqsadu waa (1) hal sano.

### **QODOBKA 30AAD: WADA SHAQAYNTA URURADDA CAALAMIGA AH IYO KUWA WADANIGA AH**

1. Ururrada Samafalka aan Dawliga aheyn (USDA) ee Caalamiga ah waa inay dhiiri-geliyaan maal-gelinta Ururrada Waddaniga ah ee aan Dawliga ahayn (USDAW) kana fogaadaan inay kula tartamaan hawlaha ay qaban karaan ururradaasi si loo xoojiyo tayeynta aqooneed iyo wax-qabad ee ururradaas waddaniga ah.
2. Barnaamijyada Ururrada Samafalka aan Dawliga aheyn (USDA) ee Caalamiga ahi waa inay la jaan-qaadaan qorshaha guud ee horumarineed ee Puntland. Waa inay dhiiri-geliyaan, muujiyaan mashaariic wax-ku-ool ah oo la taaban karo, isla markaasna ay kala shaqeeyaan Ururrada Samafalka aan dawliga aheyn (USDA) ee waddaniga ah deegaannada ay ka hawlgalaan kuna bari-taaraan xoojinta tayadooda aqooneed iyo wax-qabad si loo helo in barnaamijyadaasu sii socdaan siina waaraan oo isku-fillaansho laga gaaro.
3. Ururada samafalka aan dawliga ahayn (USDA) ee caalamiga ah kulama tartami karaan kuwa maxaliga ah mashruuc dhaqaalihiiisu ka yar yahay \$ 250.000
4. Ururada samafalka aan dawliga ahayn (USDA) ee caalamiga ah heshiis hoosaad wada shaqeyn ah lama geli karaan urur kale oo caalami ah mashruuc dhaqaalihiiisu ka yar yahay \$250.000

### **QODOBKA 31AAD: QALABKA & AGABKA MASHAARIICDA DHAMMAATAY**

1. USDAC waa in hay'adda dawladeed ee ay la shaqaynayaan iyo Wasaaradda Qorshaynta u gudbiyaan tira-koobka sugan ee agabka iyo qalabka mashruuc kasta oo sannadle ah.
2. Markii mashruuc dhammaado, hantida mashruucaas waxaa lagu wareejinayaa Wasaaradda Qorshaynta iyo hay'ad-dawladeedkii ay khusayso

### **QODOBKA 32AAD: CASHUURTA SHAQAALAHA & AJUURADA DIIWAANGELINTA**

1. USDAC waa in cashuurta dakhliga ee ku waajibtay shaqaalaha ka soo gooyaan una gudbiyaan Wasaaradda Maaliyadda sida ku qeexan xeerarka cashuuraha dakhliga ee dawladda Puntland.

2. Ujuurada ururada samafalka aan dawliga ahayn waxay noqonaysaa sidan:-
  - b) Ujuurada diiwaangelinta ururada samafalka aan dawliga ahayn ee caalamiga ah waa \$ 1000
  - t) Ujuurada dib u cusboonaysiinta diiwaangelinta ururrada samafalka aan dawliga ahayn ee caalamiga ah waa \$ 500
  - j) Ujuurada diiwaangelinta ururrada samafalka aan dawliga ahayn ee maxaliga ah waa \$ 200
  - x) Ujuurada dib u cusboonaysiinta diiwaangelinta ururrada samafalka aan dawliga ahayn ee maxaliga ah waa \$ 100.

### **QODOBKA 33AAD: SHAKHSIYAD QAANUUNEED**

1. USDA waxay leeyihiin shakhsiyad qaanuuneed, wax way dacwayn karaan waana la dacwayn karaa, si xeerarka dalka waafaqsan.
2. Xeerkani ma siinayo dhawrsoonaan (xasaanad) iyo xuquuq diblomaasiyadeed Ururrada ku diiwaan-gashan.
3. Markuu shaqaale ajnebi ah oo u shaqeeya Urur aan Dawli ahayn oo Caalami ah uu bixin waayo qaan-sheegatooyin ama deyn lagu yeeshay, waxa deymahaas loo raaci doonaa ururkii dalka keenay ee uu u shaqaynayey.

### **QODOBKA 34AAD: BUUGAAGTA XISAABTA IYO DIIWAANNADA**

Ururrada Samafalka aan Dawliga aheyn (USDA) ee Caalamiga ah waa inay yeeshaan, si buuxdana u dhaqan geliyaan nidaam-xisaabeed dhan oo sax ah oo ka kooban hantidoodda, deymaha, dakhliga iyo kharashaadka si waafaqsan nidaam-xisaabeedka caalamiga ah ee lagu dhaqmo.

### **QODOBKA 35AAD: WARBIXINHA USDAC**

1. USDAC waa inay u soo gudbiyaan Wasaaradda Qorsheynta iyo ciddii kale ee ay la shaqeeyaan war-bixin wax-qabadeed lix bilood leh ah iyo mid sanadle ah. War-bixintaas oo ay ku jiraan arrimaha soo socda:
  - i. Wax-qabadkii fulay, wax-qabadkii baaqday, sababayntii iyo odoroska wax-qabad ee lixda bilood ee soo socda;
  - ii. Kharashka miisaaniyadeed ee baxay, inta harsan, iyo odoroskeeda mustaqbalka;
  - iii. Turun-turrooyinka ama caqabadaha la soo dersay, duruustii laga bartay iyo talo-soo-jeedinta.
2. Wasaaradu markay dib u eegto warbixinta loo soo gudbiyay waxay:
  - i. U yeeri karaan USDA warbixinta soo gudbiyay si wax uga waydiiyaan macluumaadka la xiriira warbixintooda.
  - ii. Baaris iyo hubin ku samayn karaan xaqiiqda warbixinta

3. USDA ee Caalamiga ah ee ku guuldaraysta soo gudbinta warbixinta ku xusan faqrada 1aad ee qodobkan, Wasiirku wuxuu qoraal digniin xambaarsan ku siinayaa waqti cayiman gudihii in ay ku soo gudbiyaan warbixintooda, iyadoo ogaysiin ka siinaya qoraalkaas hay'ada Xukuumadeed ee ay heshiiska wada galeen.
4. Haddii USDA ee Caalamiga ah ee u hogaansami waayo digniinta wasiirka, waxaa wasaaraddu qaadanaaysaa go'aan anshax marin ah.

## **CUTUBKA 5-AAD: XADGUDYADA IYO CIQAABAHA**

### **QODOBKA 36AAD: XAD GUDUBYADA IYO CIQAABAHA**

1. Urur walba oo ka hawl gala isagoo aan diiwaangashanayn waxaa loo qaadanaayaa in uu ku xad-gudbay Xeerkan.
2. Ururkii lagu helo inuu ku lug leeyahay hawlo ganacsi oo faa'iido doon ah waxaa loo qaadanaayaa in uu ku xad-gudbay xeerkan.
3. Haddii lagu helo inuu shaqaalaysiiyey qof ajanabi ah oo aan haysan ruqsad shaqo waxaa loo qaadanaayaa in uu ururkaas ku xad-gudbay xeerkan.
4. Urur walba wadani iyo caalami kuu doonaba ha ahaade oo shaqo mashruuc bilaaba iyadoon warqad fasax ah looga haysan wasaarada qorsheynta isla markaasna wada tashi kala samayn wasaarada mashruucu khuseeyo waxaa loo aqoonsanayaa in uu ku xad-gudbay xeerkan.

### **QODOBKA 37-AAD: ANSHAX-MARIN & MASUULIYAD CIQAABEED**

1. Wasaaradda Qorsheynta iyo Xiriirka Caalamiga ah ayaa talaabo anshax-marin ka qaadaysa USDA ee la yimaada hab-dhaqan ama fal anshax-marin lagu mutaysan karo.
2. Tallaabooyinka anshax-marin ee Wasaaraddu qaadan kartaa waxay noqonayaan:
  - i. Digniin qoraal ah
  - ii. Cannaan qoraal ah
  - iii. Ganaax
  - iv. Ka hakin ruqsada diiwaangelinta muddo cayiman
  - v. Ka laalis ama kala noqosho ruqsadeed
3. Wasaaraddu waxay xeer-nidaamiye faah-faahsan ka soo saarayaa:
  - i. Hab-dhaqanada iyo falalka USDA ay anshax-marin ku mutaysan karan Falkasta ama hab-dhaqan kasta talaabada anshax-marin ee ay mutaysan karaan USDAW, USDAC
  - ii. Hab-raaca anshax marinta
  - iii. Habka fulinta talaabada anshax-marineed
  - iv. Xaddiga ganaaxa waxaa go'aan ka gaaristiisa leh Hay'adaha Garsoorka
  - v. Muddada ruqsada la hakin karo.

4. Wasaaradda qorshayntu waxay amri kartaa in magaca Ururka laga saaro diiwanka haddii ay cadaato
  - i. In ururku si ula kac ah u jabiyeey Xeerarka dalka
  - ii. In ururku gudan waayey masuuliyadihii iyo waajibaadkii loo idmaday.
5. Go'aan walba oo anshax-marineed/ciqaabeed, waxaa dacwad looga qaadan karaa hay'adaha Garsoorka si la mid ah sida go'aamada Maamul ee kama dambaysta ah.
6. Haddii ururka ama qof u shaqeeyaa dembi galo waxaa lagu xukumayaa shuruucda dalka u yaal, sidoo kale haddii qof ajanabiya oo ha'yada u shaqeeya ku lug leeyahay dembiga waxaa lagu xukumayaa shuruucda dalka u yaal.
7. Qof kasta oo ku xad gudba xeerkan waxaa laga mamnuucayaa in uu shaqo ka qabto urur Puntland ka shaqeeya mudo ugu yaraan 2-sanadood ah.
8. Qofka shaqaalaha ee lagu helo ku xad -gudub xeerkan ama shuruuc kale oo dalka u yaal waxaa lagu qaadayaa xeerka ciqaabta Punt land.

#### **QODOBKA 38-AAD: ARRIMAHA SHAQADA**

1. Arrimaha shaqada la xiriira waxa lagu dhaqayaa xeerka shaqaalaha rayidka ee Puntland.
2. Heshiis shakhsi ama wadareed oo dheef (faa'iido) sareysa ama badbaadin shaqo oo ka badan tan Xeerka Shaqaalaha, waa lala geli karaa shaqaalaha
3. Ha'yadaha caalamiga waa soo shaqaalaysiin karaan dad ajanabi ah haddii ay haystaan ruqsad shaqo, lana waayo muwaadin shaqadaa qabta
4. Ha'yadaha caalamiga waxaa laga filayaa in ay si tartiib ah u dhimaan shaqaalaha ajaanibta ah uguna beddelaan shaqaalle wadani ah oo buuxsha kaalimaha maamulka sare.
5. Ha'yadaha caalamiga waa in ay mashariicdooda qayb ahaan ku daraan tababaro lagu kobcinayo awooda shaqaallaha wadaniga ah.
6. Hay'adaha waxay soo qoran karan shaqalle ajanabi ah marka la waayo qof wadaniya oo xirfad ahaan kaalintaas buuxin kara.
7. Hay'adaha caalamiga ah waa in ay mashaariicdooda ku daraan shaqo abuurid mutadawacnimo ah si kor loogu qaado waayo-aragnimada dhallinta wax baratay

#### **QODOBKA 39-AAD DAABACAADDA**

Diiwaangeliyaha guud wuxuu/waxay sannad kasta ku daabici doonaa/doontaa warbaahinta gudaha magacyada:

1. Dhammaan Ururrada Samafalka aan Dawliga aheyn (USDA) ee la diiwaan-galiyay;
2. Dhammaan Ururrada Samafalka aan Dawliga aheyn (USDA) ee is ba'abiyey ama iskood u burburay;

3. Dhammaan Ururada aan Dawliga Ahayn ee Diiwaanka laga saaray si xeerkan waafaqsan.

#### **QODOBKA 40-AAD XEER-NIDAAMIYE**

Wasaaraddu waxay soo saaraysaa xeer-nidaamiye dhamaystiraya, ayna ku fulinayso xeerkan

#### **QODOBKA 41-AAD LUQADDA XEERKAN**

Afka (luqadda) Xeerkani waa af-Somaali, haddii af-kale lagu tarjumo, oo is-maan- dhaaf ka yimaaddo, waxa loo noqonayaa nuxurka nuqulka Af-Soomaaliga ah.

#### **CURUBKA 6-AAD: BURIN IYO DHAQAN GAL**

#### **QODOBKA 42-AAD BURIN**

Waxaa la buriyey Xeer kasta oo ka hor imaanaya ama aan la socon karin xeerkan

#### **QODOBKA 43-AAD DHAQANGALKA XEERKA**

Xeerkani wuxuu dhaqan galayaa marka Golaha Wakiilladu ansixiyo, madaxweynaha Dawladda Puntland Saxiixo, laguna soo saaro faafinta rasmiga ah ee Dawladda Puntland



**Dr. Cabdiweli Maxamed Cali Gaas**

**Madaxweynaha Dawladda Puntland**